

TORMA VALLA Teataja

ADRA JA SULEGA

JAKOBSONI VAIMUS

Nr 1 (176)

21. veebruar 2017

Tormalaste Kodupaigauhendus tõi haldusreformi temaatikasse elevust

Haldusreformi temaatika andis Torma valla inimestele rohkesti kogemusi ja hea karustuse kohalikus demokraatias osalemiseks. Peeti rahvakooolekuid, mõttevahetusi, diskussioone. Rahvahääletuse tulemusele tuginedes otsustas Torma vallavolikogu ühineda haldusmuudatuste käigus loodava Jõgeva vallaga.

Möödunud aasta 28. detsembril kirjutasime koos Jõgeva valla, Jõgeva linna ja Palamuse valla esindajatega alla ühinemislepingule. Alternatiivse variandi nimel tegutses Tormalaste Kodupaigauhendus, kes esitas vallavalitsusele omad eelnõud rahvahääletuse korraldamiseks. Ühenduse eestvedaja Aavo Blankini korraldamisel viidi läbi rahvaküsitlus, suunitlusega selgitada välja rahva tahe piiride muutmiseks ja ühinemiseks Peipsi piirkonnaga, täpsemalt

siis loodava Mustvee vallaga. Liitumist Peipsi suunal peeti mõistlikuks Kõnnu, Rassiku, Tealana, Näduvere, Lilastvere, Oti, Vanamoisa ja Koimula küladele ning Torma alevikule. Mustvees nähti nende paikade jaoks elukorralduslikku ja majandusgeograafilist tõmbekeskust hariduse, kultuuri, tervise, kaubanduse, transpordi

ja teistegi avalike teenuste kättesaamisel. Ajalooline sidus Peipsi poolega on suurel osal Torma vallast tõesti olemas. Võimalik, et ajalooühilisele herra Blankin sellest lähtuski. Tänapäevaseid eluvaldkondi silmas pidades on kuulumine Mustvee geopoliitilise mõju sfääri aga vähe perspektiivikas. Mustvee linnaga liitumine pole majanduslikult põhjendatud ega ka piisavalt argumenteeritud.

Vallavolikogu enamus lähtus Tormalaste Kodupaigauhenduse eelnõu päevakorda võtmata jätmisel ka vallavalitsuse liikmete arutelust, mille tulemusena tõdeti, et vastav rahvaküsitlus ei kajasta tegelikku olukorda ning on väikesel huvigrupi tahe. Samuti ei ole küsitlust korraldatud valla kõikides külates, sest osal nimekirjadel puuduvad poolt või vastu allkirjad. Elanikele jäi

rahvaküsitluse korraldamise vajadus ebaseleks.

Elu näitab, et reeglitest ja seadustest pole pääsu kellelgi, isegi mitte Ameerika Ühendriikide presidendi Donald Trumpil, kellel samuti suurriigi kohtusüsteemiga üsna keeruline vägikäigast vedada on.

Ühnlasi tänan aga Aavo Blankini ja teisiigi Tormalaste Kodupaigauhenduse liikmeid energilise tegevuse ja pealehakkamise eest. Kindlasti tõi Blankini osalemine volikogu istungitesse elevust ja vähendas rutiini. Küllap leiab A. Blankin tulevikusi võimalusi oma energiat kogukandi heaks rakendada.

Hea ajalootundjana võiks ta näiteks olla kogukonnas vabatahtlik ajaloonõunik.

ÜLVI NOOL,
Torma vallavolikogu
esimees

Õnnitused vabariigi aastapäevaks!

Ülvi Nool
Torma Vallavolikogu esimees

VALLAVANEMA VEERG

Sel aastal on Torma valla inimesed uues reisis, mille on antud võimalus kujundada uut omavalitsust.

12. detsembril tähistasime Torma valla sünnipäeva. 25 aastat on päris paras aeg elumutusteks. Inimese elueaga võrreldes on see paras naisevõtu või meheleminiku aeg, Torma vallale toovad muutused kaasa haldusreform ja ühinemisleping Jõgeva linna, Jõgeva ja Palamuse vallaga.

Me oleme varsti väga suure valla osa. Selleks, et tormalaste soovid jõuaks tegudeni, tuleb ühte hoida ja õigel ajal välja kosta. Piirkondade suur võimalus on kogukonnakogud – peamine on elanike ühine tahe kohalike asjade ajamiseks kaasa rääkida. Meil on aktiivsed külad, mis juba täna tegutsesid ühte eesmärki nimel ja kus inimesed on valmis kogukonnakogu toetama. Siiani on olnud avalikkuse kaasamise suurim väljakutse valla passiivseses asulates, et jõuaks kohale arusaamine – vallamajast ei tulla trepikoja läbiolenud pinni vahetama. Kogukondade käekäik sõltub suuresti sellest, kui palju ettevõtteid inimesed ühiskonna arengusse panustavad. Üksikute hea sotsiaalse tunnetusega ettevõtjate või inimeste peale ei saa ehitada kogukonna toimimist – see kurnab ja põletab läbi.

Valimiste aasta

Kui Te tunnete, et teist võib kasu olla ja soovite oma mõtetele laiemat kandepinda, siis võtke ühendust valimisliidude või erakondade esindajatega, kindlasti ollakse valmis Teid kaasama kandidaadina. Nende kohalike valimiste võti on piirkondade aktiivsus. Selleks, et Torma vald oleks suure volikogu korraldust esindatud tuleb kandideerida, valimas käia ja oma inimesi toetada. Suhtumine, et me ei saa ja meid ei võeta kuulda ja me jääme ääremaks ei ole õige. Kui me otsustame oma kodupaigast ükskõiksuse ääremaa kujundada, siis me selle ka saame.

Keegi ei saa meid sundida oma elukorraldusest kõrvale jääma. Me saame selle tee valida. Kui me jätame väärtustamata Torma piirkonna tugevusi ja laiemas mõistes alarakendame elukeskkonda (noored, elamumajanduse, aga ka loodus- ja ajaloolis-kultuurilised ressursid), siis ei äärmasta piirkond omavalitsuste ühinemise, vaid meie enda suhtumise pärast. Sel aastal on võimalik valimiskastide juurde tulla juba 16aastast noortel, kandideerima saavad tulla noored, kel on vanust 18 või rohkem.

Mu hea kolleeg kasutas hiljuti ettekandes M. Curie ütlist "Inimesed ei vada seda, mis on juba tehtud, vaid seda, mis on teha jäänud". Kolm ja pool aastat oleme panustanud kõigisse valla piirkondadesse ja tegevusvaldkondadesse – investeerinud, arendanud ja ümber korraldanud. Kindlasti on Torma Vallavalitsus tegevusena oma voolituste ja padevuse piires ja ei ole korraldanud ümber eraseriiti või riigiasutuste tööd. Sel aastal ei tegele me ainult ühinemise teemaga, vaid panustame oluliselt sotsiaalteenuste arengusse, investeerime haridusasutustesse ja kaasajastame elukeskkonda.

Ma tänan südamest neid ettevõtjaid, kes on loonud uusi töökohti, parandanud töötähtsusi, toonud põllumajandusse uusi suundisid alternatiivsete tegevuste kaudu ja kes ei ole pidanud paljaks toetada meie inimesi ja külasid.

Noored on võti

Torma vallas omandab kutse- või kõrgharidust üle 100 inimese – nende hulgas noored gümnaasiumiõpetajad ja täiskasvanud õppijad. Valitud on väga põnevaid erialasid kõigist eluvaldkondadest. Insenerid, õpetajad, arstid, provisorid, arhitektid, kunstnikud, arhivijad ja informaatikud, ehitajad ja põllumehed, autojuhijad ja mehhaanikud, juristid ja militariidid – lugematu hulk lugupeetud ametiõid, mida saab kindlasti pidada ka kodukandis. Ettevõtteid ja oskustega noored on hinnatud tööjõud ja kindlasti on neil suurem valmisolek olla ise endale tööandjad. Meie ülesanne on hoida elukeskkond elamisväärsena.

Hea vallakodanik!

Riigimehed ei osanud arvata, milliseks kujuneb Eesti riigi ja rahva saatust, kui 99 aastat tagasi omariikluse eest seisti. Nii on ka täna uute omavalitsuste sünni eel. Me ei saa ennustada, kuidas kujunevad meie rahva elu ja tegevused. Me saame seda suunata ja uskuda parimat. Ilusast vabariigi aastapäeva ja hoime ühte!

TRIIN PÄRSIM,
vallavanem

Kaheksa sädelevat isikut pälvivad Torma valla auraha

Eesti Vabariigi 99. aastapäeva pidulikult tähistamisel pälvivad tänava kodukandi omavalitsuse kõrgeima autasu – Torma Valla auraha Marika Kalm, Maimu Lauringson, Tiina Leeben, Meri Oras, Pille Tutt, Tõnu Uuna, Riina Vaher ja Üve Viljari. Nad kõik teevad oma igapäevatööd vastutustunde ja kirega ning sageli ka ühe ametliku tööga ette näeb. Tunnustuse saajad oskavad huvitavalt ja silmaringi avardaval sisustada enda ning kaasinimeste vaba aega, neil on mitmeid hobiid. Selline väarikas seltskond aitab kindlasti kaasa sellele, et Torma vald suudab haldusreformile vaimuüksalt ja teotaheliselt vastu minna.

Lääne-Virumaa Rakendus-kõrgkooli lõpetanud Marika Kalm töötab 2004. aastast Torma vallavalitsuse sotsiaaltootajaks peaspetsialistina. Marika sõnul on sotsiaaltootajate isearnis maapiirkonnas märkimisväärselt avar valdkond "Muresid ja probleeme, millega inimesed sinu poole pöörduvad jätkub praktiliselt hallist haauni."

Isearnis oluliseks omaduseks sotsiaaltootaja jaoks nimetab Kalm positiivset ellusuhetust, enesekindlust, avatust, hoolivust, rääkimata teadmistest ja oskustest.

2007. aastal asutati Marika Kalmu, kui sotsiaalvaldkonna juhi, ettepanekul MTÜ Torma valla sotsiaalkeskus, mis korraldab sotsiaalteenust ja hoolekandetooteid laste, eakate ja puuetega inimeste heaks, lahendab ja võimalust ka ennetab probleeme. "Ma olen kindlunud sotsiaaltootajaks, see soojendab hinge ja pakub tanutunnet," ütles Kalm.

Naljapäeval 1. aprillil juhtub ka täiesti tõsiseid sündmusi. Sel kuupäeval asus Torma vallavalitsusse pearaamatupidajaks tööle Maimu Lauringson. Kolleegid ja koostööpartnerid toovad teda

iseloostustades esile kohusetundlikkust, otsustus- ja vastutusvõimet, koostöövalmidust ja korrektsust. Lauringson on vastutanud mahukate projektide aruandluse ja kuluarvestuste eest, teinud tulemuslikku koostööd Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega, Keskkonna Investeeringute Keskusega, INNOVEGA, ministereumide ja teiste asutustega.

Praegune vallasekretär Tiina Leeben alustas kohalikus omavalitsuses tööd veel külanõukogu ajal 1989. aastal. Esimeseks kohutuseks oli arvepidamine meeste sõjaväekohustuse täitmise üle ja elanike sisse- ja väljaregistreeerimine. Järgnevatel aastatel oli Tiina vallamajas passiametnik, personalisekretär ja kantselise vanemspetsialist. Enesetäiendusel Sisekaitseakadeemias teenis ta välja vallasekretäri kutsetunnistuse. Olles aastast 2009 Torma vallasekretär juhü Tiina omavalitsuse kantseliseid, vastutab valla arengukava kaasajastamise eest. Tema eestvedamisel töötab valla valimiskomisjon. 1996. aastal lõpetas Tiina käima Torma valla Teatja väljaandmist.

Igaltõ kimbutavad aeg-ajalt väikesemad või suuremad tervisevõimed või tarvis minna lihtsalt tervisekontrollile. Küllap teab sel põhjusel Jõgeva valla elanik perearst Julia Saksi ja ambulatooriumi perede Merli Orast. Meditsiiniõle on omane põhjalikkus, kohusetunne, hoolimine ja hoolivus. Vajadusel on öde Oras valmis nõuandva sõna ütleva või "abistava käe ulatama" väljaspool tööaega. Torma naisrühmas on Merli väga tragi rahvatantsija alates kultuurikollektiivi loomisest.

2004. aastal loodud mittetulundusühing Sadala Küladel Selts juhataja esimees Pille Tutt väljendas tunnustamine ega kaasajaid emotsioone nii:

"Tehtu märkamine tekitab ikka kerge hingevarina, küsimusi ja segaseid mõtteid. Oeldakse, toetu hetkeks ja mõtle, aja maha võtmine annab nii mitmedki head vastused." Pille Tuti teadmised ja oskused projektide kirjutamisel on võimaldanud erinevatel alikattest taotleda raha, millega Sadala rahvamajas renoveeritud 150kohaline saal, väike saal, õppeklass, fuajee ja teiseidki ruumid. Projekte on Pille kirjutanud ka mitmete sündmuste korraldamiseks, rahvariite soetamiseks, õpitubade ja õppepäevade läbiviimiseks. Tema algatusel hakati korraldama Sadala Küladel Teatripäevi. Kodupiirkonna harrastusteatriss loob Pille kaasa andeka karakternäitejana. "Loodan, et uues ühinevud Jõgeva vallas on kogukondadele oluline ühistegevus ja koos tegevus, üksteise toetamine ja märkamine, hoolimine. Omavahel rääkides ja aruteludes on võimalik palju head ja vajalikku kokku leppida ja ellu viia. Hoidkem ja mõistkem üksteist," ütles Pille Tutt.

"Sadalasse sattusin ligi 30 aastat tagasi, kui olin koos kolleegiga noorte õpilasmaleva rühma juhendajana, kelle korraldada oli rühmas noorte vaba aeg. Kodupaigatunne tekkis pere loomise järele üpris kiiresti, sest väikesed lapsed seovad kiiremini kohaga kui elad," rääkis Pille Tutt, kelle juured on Mulgimaal.

Tänavu 1. oktoobril möödus 20 aastat, mil tänane Torma abivallavanem Tõnu Uuna vallavalitsuses maakorraldajana tööd alustas. See oli maa- ja omandi-reformi läbi viimise aeg. Abivallavanemana on Tõnu Uuna töös laiahaardeline valdkond, mis hõlmab elamu- ja kommunaal-majandust, keskkonnakaitset, jäätmeähtlust, teede hooldust ja remonti, vallatänavate kindlustamist tänavavalgustusega. Viimase aja töomahukamaks

ja vastutusrikkamaks ettevõtmiseks oli Tõnu Uunale Sadala ja Torma alevike ühisveevärgi ja kanalisatsiooni projekti elluviimise koordineerimine.

Õpetaja Riina Vaher on teinud oma elutöö Sadala koolis, kus õpetanud mitu põlvkonda piirkonna õpilasi kalligraafiliselt kirjutama ja veatult arvutama. Tema tugevaks küljeks peetakse õpilaste kui isiksusega arvestamist vastavalt nende võimekusele ja andekusele. Ilmekust igapäevasesse kooliellu tõi Riina Vaheri juhendatav sõnakunstring, kus enamus õpilasi omandas esmase enesimise- ja väljendusoskuse. Õpetaja Vaher koostas meeleoluka stsenaariumi paljude koolis toimunud tähtpäevade jaoks.

"Mulle lähob kõik korda, mis toimub Torma koolis. Kui midagi hästi, rõõmufustan, kui midagi halvasti ja vastukarva, püüan aidata paremaks muuta," ütles õpetaja Üve Viljari kes töötab Carl Robert Jakobsoni nimelises Torma põhikoolis 1973. aastast. Saksa keele õpetajana korraldab ta igal aastal keelenädalat, mida sisustavad erinevad saksakeelset etteasted.

Õpetaja Viljari õpilased on pälvitud auhinnaõid kohti nii Jõgevamaa kui ka üle-eestilistel saksa keele olümpiaadidel. Sporti hakkas Üve harrastama juba oma sünnipäeas Võrumaal. Lemmikalaks sai võrkpall, mida ta on mänginud Tartu Ülikooli naiskonnas ning aastail 1973-2005 Torma naiskonnas.

"Soovin väga, et meie lapsed saaksid elus hakkama, leiaksid endale parimad võimalused edasi õppimiseks ja töötamiseks," ütles Üve Viljari, kellele vaatamata pensioniea kättejõudmisele jätkub tahtmist koduvalla koolis saksa keelt õpetada ja õpilaste silmaringi avardada. JAAN LUKAS

Taas on võimalus kõigil soovijatel tellida Sadala Kooli müste. Hind 20 eurot. Mütsiga on võimalik lähemalt tutvuda koolimajas tööpäeviti. Soovi korral mõdda oma pea ümbermõõt horisontaalselt kulmude kohalt sentimeetrites. Soovid palun esitada hiljemalt 14. aprilliks e-postiga sadalapk@sadalapk.edu.ee või helistades haldusspetsialistile tel 5347 2112. Kätesaamine alates 27. mai.

Torma kooli päev

Tavaliselt tähistame oma kooli sünnipäeva märtsikuu viimasel koolipäeval enne koolivaheajale minekut. Seekordne Torma kooli päev saab teoks laupäeval, 18. märtsil. Tavapärasest koolipäevast erineb see päev vaid selle poolest, et tundide asemel toimuvad erinevaid tegevusi pakkuvad töötad. Alustame kell 9 ja lõpetame 15. Koolibuss töötab kõik lapsed kooli ja viib ka pärast kooli. Ootame oma kooli päevale kõiki meie õpilasi ja lasteaielapsi koos vanematega, viilistilasi ning naaberkoolide õpila-

si. Töötubades saab meisterdada, tantsida, kuulata loengut terviskust tootmisest, tutvuda jalgpallimängu saladustega ja veel mitmete teiste põnevate tegevustega. Meie kooli päeval osaleb Kaitseliidu Jõgeva Malev. Koolimajas saab vaadata näitusi õpilaste tööst. Päeva lõpetame ühiselt koolimajakalliga ja sünnipäevatoridi söömise ja jälgi hoolega kooli kodulehekülge, sealt leiad juba uusi uudiseid ja täpsemat infot!

C. R. Jakobsoni nim
Torma Põhikool

"Kiusamisest vabaks!" metoodika Sadala Koolis

Kiusamine on järjest aktuaalsem teema meie ühiskonnas. Kõige rohkem räägitakse koolikiusamisest ning oma osa sellest on meedial, mis kajastab kooliga seoses enamasti negatiivseid sündmusi, sest need "müüvad" ju kõige paremini. See aga külvab ebakindlust ja hirmu ning kindlasti on paljud vanemad, kelle lapsed alustavad kooliteed, küsinud endalt: "Kas minu lapsest saab kiusatav või hoopis kiusaja?"

Siin oleks paslik kõigepealt selgeks teha, mida kiusamise all mõista, sest mitte iga eriarvamuse, tüli või vaidlusega ei ole kiusamine. Tuginedes programmi "Kiusamisest vabaks!" materjalidele, mõistetakse kiusamist all tõrjumist, emaletootumist või mistahes ühe lapse väljajätmist kollektiivist. Viimastel aastatel tehtud uuringute tulemusena on leitud, et kiusamise põhjuseks ei ole üksikud individüid, vaid laste ja täiskasvanute kollektiivide suhtluskultuur.

Kui suur on kiusamine meie ühiskonnas? Kerge küsitlus näitas, et täiskasvanud hindasid selle

küllaltki kõrgeks. Kool peegeldab tegelikult ju tagasi seda, mis ühiskonnas toimub. Eestis on mitmeid kiusamisvastaseid programme ja Sadala Kool liitunud Taani eeskujul loodud projektiga "Kiusamisest vaba lasteaed ja kool", eesmärgiga muuta meie kooli töötajate, õpetajate ja laste suhtluskultuur üksteist austavaks – see on ka üks eelpool mainitud metoodika alusväärustest. Metoodikal põhiväärusteks on sallivus, hoolivus ja julgus. Asja tehtud Tallinna Ülikooli uuring "Kiusamisest vabaks" programmi kohta toestab, et kiusamine vaheneb neis klassides, kus seda metoodikad süstemaatiliselt ja järjekindlalt rakendatakse.

Oleme oma kooliga asunud parema koolikultuuri loomise teele, esimesed sammud on astutud, kuid pikk tee on veel ka. Ühiskonda me muuta ei saa, aga saame koos kooli, kogukonna ja lapsevanematega luua sallivama, austavam ja hoolivama keskkonna oma laste jaoks.

ANGELA SAKSING,
Sadala Kooli õpetaja

Spordist vallas

21. jaanuaril toimus Torma Spordihoone võrkpalliturniir "VALLA VILLE 2017". Osales 6 võistkonda. Kuna paljud mängijad olid gripis või seotud teiste viirustest, siis oli ka võistkondade koosseisudes palju muudatusi. See aga teki tulemuste ennustamist palju huvitavamaks. Seekord olid kolm esimest Torma Sport, Satsuveri ja Sadala tudengid. Neile järgnesid Sadala-Laiuse, Kõnnu ja Raabise.

Koolivaheajal, 6. ja 7. jaanuaril korraldati Laiuse Spordihoones võrkpalliturniir U14, U16, U18 ja U20 tüdrukutele. Turniiril osales ligi 30 võistkonda üle terve Eesti. SK Torma Sport U16 tüdrukud

saavutasid II tugevusgrupis II koha. Väga võitluslikku ja head mängu näitasid aga meie U14 noored. I tugevusgrupis alistas Jõgeva Serv, Laiuse/Tartu VSK I, Põlva SK ja Tartu Katoliku Kooli SK ning võideti I koht. Võistkonda kuulusid Kaisa Neimann, Marieli Aru, Marite Manglus, Evelin Karu, Karol Kattel, Egel-Emilie Tooming ja Liisi Lindsalu.

Neid tüdrukuid saate Torma Spordihoones mängimas näha 10. märtsil Vilma Mõtte mälestusturniiril ja 27. märtsil Eesti meistrivõistluste Ida regiooni II etapil. Jälgige reklaami SK Torma Sport kodulehel ja tulge saali meie noortele kaasa elama.

AARNE NEIMANN

Meie klassi ekskursioon Tartusse

Ühel ilusal jaanuaripäeval toimus meie klassi ekskursioon Tartusse. Selle korraldas klassijuhataja Kädi Koppel. Tema oli meiega ka kaasas. Pidime sel päeval olema vaid esimeses tunnis – kunstõpetuses. Tund lõppenud, kiirustasime bussi. Algas sõit, mis oli üsna igav, sest aknad olid jääs.

Esimesena külastasime tähetorni. Meile räägiti vulkaanidest ja maavärinatest. Pidime klassiga maakaardi kokku panema. Seejärel andis giid igale õpilasele kaardi, kus olid kirjas vulkaanide nimed ja info. Pidime nimed kaardile õigesti kohta panema. Kui saime selle tehtud, läksime alla keldrisse, kus viidi läbi väike katse. Giid pani vulkaani mudeli sisse soodat ja seepi ning valas siis selle peale äädikat. Vulkaan hakkas vahutama. Saime igaüks ka ise endale teha savist väikeste vulkaanide. Tähetornis kõik oli huvitav ja hariv.

Teisena läksime Tartu loomade varjupaika. Kõik viisime loomadele kröbinaid ja tekke. Varjupaigas kehtisid reeglid, et ei tohi joosta, lollitada ega karjuda. Kõigepealt vaatasime

kasse. Ühel kiisul oli kuus varvast. Varjupaiga töötaja rääkis meile, et kolmevärvilised kassid on emased. Ta ise oli näinud ainult ühte kolmevärvilist isast kassi. Siis läksime välja koeri vaatama. Mõle meeldis seal kõige rohkem haski.

Viimasena oli meie ekskursioonil plaanis põgenemistuba. Klass jagati kolmeks. Mina

läksin koos Rasmuse, Ragnari, Andree ja Raineriiga psühhotruppi. Seal ei olnud hirmus, aga ülesanded olid imelikud ja rasked. Kui need olid lahendatud, saime teha tuppä edasi. Seal ruumis süttis ja kustust tuli plaksutamise peale. Keegi ei lugenud algul selle kohta seina pealt infot. Siis Ragnar plaksutas käsi ja tuli kustus,

mille peale Andreas jooksis pistis. Põgenemistuba oli päris tore.

Enne tagasisõitu saime poes käia. Kojusõit oli palju lõbusam, sest kõigil oli, mida rääkida. Ootan juba eelnevusega järgmist klassiekskursiooni.

KARDO SILD
C. R. Jakobsoni nim Torma
Põhikooli VI klass

2 aastat sisulist noorsootööd

Kui 2014. aasta sügisest noorsootööga Torma vallas taastalustati puhtalt lehel ja puudusid noorsootöö mõistes dokumendid ja allasutus, siis kahe aastaga on saavutatud olukord, kus ühest noorsootöötajast igale poole enam ei jätku.

Vastavalt noorsootöö arengule Torma vallas oli suureks edasiviivaks sammuks liitumine Eesti Avatud Noortekeskuste ühendusega, mis tänasel päeval loob rohkem väärtusi, kui valla poolse toetava eelarvega üldse võimalik oleks. Näites on hetkel käimas Noorte Tugila programm, mille raames tegeleme noortega vanuses 15-26 eluaastat, kes ei õpi ega ei tööta. Lisaks veel noorsootöötajate arenguprogramm, et igapäevaselt kursis olla noorsootöö valdkonna arengutega ja olla toetavaks meeskonnaks noorsootöötajatele, kes selles valdkonnas omavalitsuse piires üksi toimetavad. Neid koostööprogramme, õpilasvahetusi, Euroopa Vabatahtliku Teenistuse võimalusi, projekte ja veelgi palju teisi lisavõimalusi saab pakkuada Eesti Avatud Noortekeskuste ühendus. See, kuidas omavalitsuste noorsootöötajad neist kinni suudavad hakata ja lisaväärtusi oma piirkonnas pakkuada sõltub suuresti töötajate arvust, võimekusest ja huvist.

Avatud Noortekeskuste (ANK) projektid on igal aastal Eesti Noorsootöö Keskuse (ENTK) poolt välja kuulutatavad programmid, kus enamas on võimalik noortekeskustele saada väljasõit, töötuba või vajadusel ka mängulaudasid ja lauamänge. Nii sai ka sellel aastal projekti kirja pandud seikluspargi tegevuste päev ja Sadalasse uue lauajalgballi lau hankimine, et siis olemasolev õhuhoki rändaks Sadalast edasi Torma noortetuppa.

Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupi poolt kahel aastal toetatud projektidest on Torma valla noortetöö noored saanud osaleda töötubade

tegevustes: halloweeni kõrvitsad, geelküünalde ja kipskäte tegemine ja peagi ka tasside joonistamine. Mõnikord jätkub alles jäänud vahenditest ka veidi kauemaks, kuid tihti on huvi üle projekti ootuste suur ja mõni hilisem töötoa avastaja peab leppima, et vahendeid ega juhendajaid ei jätku kõigjale.

Kuna Torma valla noorsootöö on üles ehitatud allasutuse põhimõttel ja on veel ka noorsootöök üksikuid projekte, kus on tarvis ideid esitamiseks mittetulundusühingut, siis kaasame selleks partnereid ja nende erialast võimekust, et Torma valla noortele pakkuada eluks vajalikke oskusi ka ebatavalises keskkonnas toimema tulema. Nii on peagi lõppemas 2015. aastal Päästeametite projektikonkursilt saadud projekti rahastus Torma valla (Sadala ja Torma) koolilaste ujumisoskuse täiendavaks parandamiseks. Hetkel saab vahetöökuurivõtte oelda, et projekt on osatundud äärmiselt vajalikuks, kuna praktiliselt igas klassis leidub õpilasi, kes on kartnud vett või pole varasemalt omandanud ka minimaalseid ujumisoskusi. Kõige kurvemaks teeb olukorra see, et just need noored on ka varasemast basseinitundidest eemale hoidnud. Kuid nüüd ei ole olnud võimalust kõrvale hiilimiseks ja igapäev oskused ning võimekus on individuaalselt üle vaadatud ja jagatud soovitusi eespidiseks.

Noortehing 4H on Torma valla 4H klubi noortele andnud võimaluse osaleda Jõgevamaa piirkonna laagrites – iga klubi kodukoolis või kodukohas toimub aastast üks laagri. Esimest korda oli eelmise aasta lõpus küllaliste võõrustamise kord jõudnud Tormani. Nii toimus meie laagri C. R. Jakobsoni nimelises Torma Põhikoolis, osalejaid oli kokku 65. Keskmiselt toimub 4H piirkonna laagrid 7 korral aastast ja üle aasta ka kogu Eesti ühine laagri. Vastavalt rahastusvõimalustele korral-

datakse ka väljasõite.

Koostööd lästatega sai 2016. aasta kevadel rahastust projekt, kus osaleme partnerina. Tegemist on küll ehk meie jaoks mitte niiväga olulise immigratsiooniteemalise projektiga, mille käigus toimuvad kohtumised Eestis, Lätis, Leedus, Saksamaal ja Horvaatias on andnud võimalusi üle kontaktide loomiseks kogukondades tegevustele noortehingute ja -keskustega. Projekti käigus toimuvad koolitused ja seminarid on kaasa aidanud võimalike koolitustehnikate kasutamiseks ka meil. Eestlaste eesvõtmisel sai loodud ka täiesti uus lauamäng PassworLd.

Lisaks eelpool nimetatud 5 riigi projektile on suudetud koostööd arendada ka Soome, Taani ja Hispaaniaga, kus on kontakt saavutatud ka 16-18 aastaste noorte grupiga. Hispaaniaga koostööprojekti eesvõtmisele jääb meie kanda. Teise projekti koostamine toimub koostöös Soomega, selles osaleme partnerina. Kolmandana on noortelaagrite plaanid selgumas koostöös Läti noortekeskustega.

Nii nagu alati, üks areng viib teiseni ja avarnevad taaskord uued võimalused. Sügisest tänaseni on kestnud Eesti Noorsootöö Keskuse eesvõtmisel kohalike omavalitsuste koostöögrupi (KOV KTG) töö arendamine. Meie koostöögruppi kuuluvad Jõgeva ja Mustvee linn, Jõgeva, Palamuse, Saare, Torma, Kasepää ja Lohusuu vallad. Sügisel, esimese tööna, hindasid omavalitsused oma noorsootöö kvaliteeti, sellesse olid kaasatud iga omavalitsusetasemel organisatsioonid, koolid, asutuste personal, ametnikud, noored ja noorsootöötajad.

Tulemusi vaatlema ja hindama tuli ka välishindaja Eesti Noorsootöö Keskusest. Lühikokkuvõtteks saime kahe aastase tööga tulemuse, mis ületas ootusi. Einike Mölder: "Torma valla noorsootöö on

üsna heas seisus. Jõgeva ja Kuremaa ei asu kaugel ja see annab võimaluse laiendada noorte tegevustele võimalusi. Omavalitsus on huvitatud, et noored räägiks kaasa ja panustaksid kogukonda, kuid noortel kogemused ja oskused puuduvad. Valla noorsootöö juhataja on teinud üsna suure töö ning kindlasti vajaks ta enda kõrvalde kedagi, kes aitaks koormust jaotada. Kool-vald-noortekeskuse koostöö tundub toimivat."

Koostöögrupi visioon sai sõnastatud järgmiselt: "Professionaalne mitmekultuuriline ja mitmekülgne vastutava Jõgeva valla eesvõtmisel hankesuse. Planeeritud tegevused tuleb ellu viia enne 2018. aasta lõppu. Torma valla on ühe peamise rollina määratud rahvusvahelise koostöö arendamine kaheksa omavalitsuse tasemel.

Eelpool loetud ülevaatest, kus on nimetatud olulisemad Torma valla noorsootöö arengusumad ja projektid peaks küllalt edukalt välja joonistuma asjaolu, et üks noorsootöötaja tegeleb Torma vallas kahe noortetöö korraldamisega ja valda oluliselt mõjutavate noorsootöö teemad arendamisega. Töökohustest tulenevalt võib ette tulla ootamatuid olukordi, kus noorsootöötaja on sunnitud eemal viibima noortetubade tegemistest. See toob esile vajaduse noortehingi (liis)toetaja loomiseks, kes suudaks tagada noortetubade täiendava lahtioleku ja tegevuse.

JANAR HANNOLAINEN

"Torma Hõbedane" tegemised 2016. aastal

Istume koos igal kuul kaks korda – kuu teisel ja neljandal reedel. Kohalikäijaid on kahekümne ringis. Üldse on meie pensionäride ühenduse nimekirjas detsembri kuu seisuga 198 liiget.

Esimesel koosistumisel õnnitleme selle kuu sünnipäevalapsi, kes katavad meile peolaua.

Teisel koosistumisel oleme püüdnud kutsuda endile külla külalisesineja.

Jaauarits käisid meil külas valla sotsiaaltöötaja Marika Kalm ja Riigikogu liige Aivar Kokk. Mõlemalt külaliselt oli palju küsida.

Veebruaris pidasime koos Laiuse eakatega Veski Külalis-temajas sõbrapäeva. Meie esin- dajad käisid õnnitlemas pr. Hilja Kaske tema 100. juubeli puhul. Märtsis oli meil filmi "Klassi kokkutulek" ühiskülastus. Sa- muti kohtume vallaavanem Triin Pärsim. Veel käisime külas Käapa, Avinurme hooldekodu- des ja Sadala sotsiaalkorteris, kus viibivad meie valla eakad. Viimise kaasa külakosti ja istu- sime ühises kohvilauas.

Mais oli külas kirikuõpetaja Mehis Pupart. Külas käis Riigi- kogu liige Peeter Ernits.

Juunis käisime koos Laiuse eakatega Härjanurme kalatalus ekskursioonil, kus oli meiega kaasa Riigikogu liige Marika Tuus-Laul. Pärast huvitavat ringkäiku kalatalus lasime hea maista hõrgutaval kalaraol. Oli võimalus kala koju kaasa osta. Juunis käis meil külas ka Riigi- kogu liige Aivar Kokk.

Juuli ja august olid ekskur- sioonidel käimise kuud. Käisi- me Kuremäe Nunnakloostri- s, Narvas, Sinimägedes ja Konju kitsetalus. Kitsetalust oli igal oma arvamus, mis paljuski ühtis hiljem ajakirjanduses avaldatuga.

Augustis sõitsime Värskasse Seto Kuningriigi pevale.

Kuna Torma alevikus on ava- tud kohalik söögikoht "Pargi Pubi", siis tegime ka sinna ühiskülastuse. Istusime kaetud laudades taga ja arutasime koos volikogu sotsiaalkomisjoniga päevaprobleeme.

Septembris oli Riigikogu liige Aivar Kokk meid kutsunud külla Riigikokku. Oli huvitav päev, tutvusime Riigikogu ho- nega ja jälgisime ülal rõdult istungit. Veel käis meil külas maakonna pensionäride esi- ndaja Heino Ilves. Võtsime osa eakate päeva üritusest Jõgeva Kultuurikeskuses.

Oktoobris käis meil külas kohalik kirjanik Tea Lall, kes tutvustas enda raamatuid ja vallavanem, kes rääkis vallaelu probleemidest.

Novembris olid külalisteks valla sotsiaaltöötaja ja Torma- laste Kodupaiga Ühenduse esindaja Avo Blankin.

Detsembris külastas meid jällegi Riigikogu liige Peeter Ernits, kellel oli meile ka hea üllatus selleks aastaks.

Osalesime valla jõulupeol Sadala Rahvamajas ja meie oma jõululõunal oli Riigikogu liige Aivar Kokk.

Alanud aastal on meie soov eakaaslastele – ärge istuge ko- dus, tulge meie hulka. Koos olles ununevad aastad ja haigused. Ootame uusi nägusid ja te- gusid!

Pensionäride Ühendus "Torma Hõbedane"

Torma rahvatantsunaiste talvised tegemised

Lisaks tavapärastele kolma- päevastele tantsutrennidele käisime 4. veebruaril traditsioo- nilisel, juba XIII Tuhamägede Tantsupeol. Set aastal toimus pidu korraldajate sõnul ka viimast korda. Paris täiskoos- seisulise rühmana me osa ei võtnud, nii saime end koos Voore rahvatantsijatega ühte bussi paksitud. Kohtla-Nõmmel kaevandusmuuseumi juures registreerusime ja siis pakuti traditsiooniliselt kaevurisp- pi, sooja saia ja teed. Meil jäi pisut aega külastada rikas- tustabrikus käsitöö väljapa- nekut. Enne kahte kogunesid kohaletulnud tantsijad pika järjekorrana muuseumi ette, et minna maa alla Kaevurite Kaerajaani tantsimise. Ühises saba maa alla liikudes lauldi kaanonit ja muidu lõbusaid salmikesi. Jõudnud taas maa peale, suundusime tantsup- latsile, meid tervitasid suurte trummide lüstant pöörnad. Oeldi tervitussõnad ja kõned ning trummipöörna saatel lii- kusime pika rongkäiguga Hiie- mäele. Ühke tundeaga astusime sisse Hiemäe väravate vahel teadamees Mikk Sarve lau-

luloitsu saatel: "tulge tulge edasi, tulge tulge edasi. Voore rahvas, Torma rahvas – tulge, tulge edasi...". Poetasime ko- dunt kaasa toodud lepituskivi ühisesse kivihunnikusse – oleme ju kõik maapöest kaevandatud põlevkiviga valgust saanud. Ühiste loitsusõnadega süüdati tantsutõrvik. Taas teele mäest alla, mis on alati raskem minek ju üles ja edasi teistest mäest üles peotuld süütama, kõik tantsijad said tantsutõrviku jagamisega oma salasoovi teele saata. Ja läkski tantsuks – kõi- kest 26 seltskonnatantsu. Olime suuremaju tantsu proovis läbi võtnud ja saime edukalt hakkama. Kui just mõni tants pisut võoras tundus, siis vaata- sime, mis naabrid teevad ning keerutasime järgi. Järgnes heade mõtete teelasamine tulelindudega, ühke tuletantsu ja ilutulestiku mölluga. Öhtu lõppes rongkäiguga tõrviku- tulede valgusel ja simmaniga Kohtla-Nõmme Rahvamajas. Simmanipoiste puhkepausi ajal tantsisid tantsurahvale Ida-Vi- rumaa noortetantsu ja kaks kärmast tüdrukut Tallinnast. Olid nemad alles kiire-kerge-

jalgsed, nii et keset pulkade tantsu ühel piigal pastlapael lahti rullus, hetk rütmimuutust ja pastel lendas eemale ning tants jätkus veel hoopisalt tantsurahva heakskiitvalt mü- riseva aplausi saatel. Keerut- sime meigi veel pärast mõned simmanipolkad ning oligi aeg hiline ja pikk kodutee veel ees.

Meie lõbus ja lustakas tant- surühm jätkab ikka igal kolma- päeval koostsimist ja kuna sel aastal suuri esinemiskut- seid pole, siis lisaks tantsule hoiamme endid vormis näiteks uisutamisega. Talv on meile kinkinud pakast, aga lund pole raatsinud jagada. Kasutati- megi võimalust, et jääväljad lumeavad ning tiigiomanikki oma rühmast võtta. Käisimegi ühiselt 12. veebruaril kell 12 uisutamise, lapsedki meiga mestis. Nautisime liikumist, libedat jääd vastavalt oskustele ja lõpetuseks pakkusime endile head teed, tühjale kõhule sooja vorstikest. Järgmisel kolma- päeval mõtleme, mida veel ühiselt ette võtta.

EIKE JODSCHE
Torma Naisrühm

Sõbrapäev

Igal aastal veebruaris tähistame koolis sõbrapäeva. Sel aastal oli sõbrapäev veidi teistmoodi, sest koos meiega olid väikesed sõbrad lasteaist. Kuna riietus pidi olema punane või roosa, siis oli väga vahva näha, et lapsed olid pingutanud ja miskit punast oma kappidest ikka leidnud.

Päev varem meisterdasid lapsed koos õpetajatega oma postkastid, kuhu oodati sõprade kirju. Rohkete südametega kuan- nasti klassiruumi.

Traditsiooniks on saanud kõi- ge sõbralikuma tüdruku ja poisi valimine. Sellel aastal osutusid nendeks koolist Laura Padrik ja Trevor Nork ning lasteaist Greete-Melany Maasik ja Jakob Tõks.

Toimus loterii, kus auhinna kättesaamiseks tuli loosiga tõmmatud sõbrale kirjutada hea soov. Lasteaia väikesed sõbrad võisid teha sõbrakalli.

Koridori oli ülesseatud foto- nurk, kus sõbrad said teha naljakalt sõbralikke pilte. Et sõbrapäev on siiski ka positiiv- sete üllatuste päev, siis sai meie majas loosiga valitud kiiss, keda üllatada. Selleks sobiva aja ja vahendid valisid üllatajad.

Lapsed küpsetasid koos oma õpetajaga muffineid. Iga laps kaunistas oma küpsetise süda- mekiste ja erinevate värviliste pärlikestega. Väga vahvad kirjud muffinid tulid.

2+3. klass ja õpetaja EVELII Sadala Kool

Meie pois televisioris

12.veebruari "Laulukarus- sellis" läks eetrisse saade, kus esines ka Sadala Kooli 3. klassi pois Trevor Nork lauluga "Po- riste põldude laul", juhendajaks oli Mare Talve. Trevor on küll julge poiss, kuid tunnistas, et enne laulmist oli ikka ärevus ja väike hirm ka sees. Tuli ju vaadata otse kaamerasse ja veel hästi laulda ka.

Küsimuse peale, et mida saates osalemine talle andis, vastas Trevor järgmiselt: "Seal osalemine andis mulle suure esinemiskogemuse. Nägin, kuidas saadet tehakse. Tele- kast vaadates tundub kõik väga lihtne, aga tegelikult on võtpeavad pikad ja väsitavad. Kindlasti on mul hea meel selle üle, et kohal oli ka Kristel Aaslaid. Sain temaga juttu aja- da, ta on väga tore."

Küsimusele, kas ta võtaks osa ka järgmisel aastal, tõdes Trevor, et kuigi esinemiseks on vaja väga palju harjutada, võtaks ta ka edaspidi sellest saatest osa.

Trevori vastused klassikaas- laste küsimuste pani kirja õpetaja EVELII VIH.

VALLAVALITSUSES JA VALLAVOLIKOGUS

Vallavalitsuse 10. jaanuari istungil:

1. otsustati sotsiaaltoetuse andmisest keeldumine
2. otsustati täisealisele isiku- le hoolduse seadmine, hooldaja määramine ja hooldajatoetuse maksimine
3. otsustati hoolekandeteenu- se osaline rahastamine Torma valla eelarvest
4. otsustati nõusoleku and- mine
5. otsustati koduteenuse määramine
6. otsustati eluruumi üürile- pingu pikendamine
7. kehtestati puudega lapse hooldajale hooldajatoetuse määr 2017. aastaks
8. kinnitati lastekaitsetööks vajalikud vormid
9. kinnitati haridusasutuste tegevuskulu arvestusliku mak- sumus 2017. aastaks
10. otsustati maa ostueesõi- gusega erastamise võimalikkus ja tingimused
11. otsustati katastriüksuse koha- aadressi määramine
12. otsustati ehitise teenin- damiseks vajaliku maa mää- ramine, maatükk nime ja sihtotstarbe määramine
13. otsustati seisukoha and- mine eestkostes jätkamise osas
14. esitati vallavolikogule eelnõud
15. vaadati läbi laekunud kirjad ja avaldused

Vallavalitsuse 24. jaanuari istungil:

1. otsustati sotsiaaltoetuse määramise ja maksimise ot- sustamine
2. otsustati nõusoleku and- mine
3. otsustati nõusoleku and- mine ja rahaliste vahendite kasutamise
4. otsustati puudega lapsele hoolduse seadmine, hooldaja määramine ja hooldajatoetuse maksimine
5. otsustati eluruumi üürile- pingu pikendamine
6. tunnistati korraldus keh- tetuks

7. otsustati ehitusloa väljäs- tamine
8. otsustati jäätmeveo kor- raldamine
9. otsustati riigihanke korral- damine ja hankedokumentide kinnitamine
10. vaadati läbi laekunud kirjad ja avaldused
11. toimus OÜ Torma Soojus tegevuse arutelu

Vallavalitsuse 7. veebruari istungil:

1. otsustati täisealisele isiku- le hoolduse seadmine, hooldaja määramine ja hooldajatoetuse maksimine
2. otsustati eluruumi üürile- andmine
3. otsustati eluruumi üürile- pingu pikendamine
4. otsustati hajaasustuse programmi aruande kinnita- mine
5. otsustati töötasu määra- mine
6. Torma valla 2017. aasta eelarve põhitegevuse kulude ja investeerimistegevuse välja- minekute jaotus majandusliku sisu järgi

Vallavolikogu 18. jaanuari istungil:

1. toimus MTÜ Tormalaste Kodupaigahenduse algatatud "Piiride muutmise ettepaneku tegemine" eelnõude esitamine vallavolikogule
2. kuulati informatsioon Torma valla 2016. aasta eelarve täitmise kohta
3. kinnitati Revisjonikomisjo- ni 2017. aasta tööplaan
4. otsustati Torma Valla Au- raha andmine
5. kinnitati vallavanema töö- tasu
6. anti arvamus Votikvere liivakarjääri mäeeraldis ma- vara kaevandamise loa taotluse ja otsuse eelnõu kohta
7. kiideti heaks Jõgeva Valla- volikogu eelnõud
8. kuulati vallavanema infor- matsiooni
9. kuulati infot haldusreformi kohta

Korteriühistute moodustamise kohustus

Teatame, et korteriomandi- ja korteriühistuseadus jõustub 01.01.2018. Nimetatud seaduse jõustumise ajaks on kortermajade korteriomanikud, kus veel ei ole moodustatud korteriühistuid, kohustatud moodustama korteriühistuid.

Korteriühistute moodustamise kohustusel on varemalt korter- majade korteriomanikke korraldaval teavitatud.

Praegu kehtiva korteriomandi seaduse ja kehtima hakkava uue korteriomandi- ja korteriühistuseaduse kohaselt on korterioma- nik kohustatud hoidma korteriomandi reaalsosa korras ning seda ja kaasomandi eset kasutades hoiduma tegevusest, mille toime teistele korteriomanikele ületab omandi tavakasutusest tekkivad mõjud, võimaldama korteriomandi reaalsosa kasutada teistel isik- kudel, kui see on vajalik kaasomandi eseme korrashoiaks. Kahju tekitanud korteriomanik peab selle hivitama.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) kohaselt sõlmitakse liitumisleping ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omaniku või valdaja poolt kinnistu omanikuga. Vee-ettevõtja kliendiks on kinnistu omanik. Kuna kortermaja korteriomanik ei ole kin- nistu omanik, vaid kinnistu omanikeks on kõik korteriomanikud ühiselt mõttelises osades, siis ei ole otselepingud vee-ettevõtja ja korteriomaniku vahel kooskõlas ei ÜVVKS-ga ega ka Asjaõi- gusseadusega.

Korteriühistu juhtorganiks on juhatus või valitakse valitseja (juriidiline isik), kes esindab ja juhib korteriühistut ning tegeleb kortermaja haldamise küsimustega. Maja valitseja ülesandeks on muuhulgas korraldada ka veearvete (nagu ka muude ühiste arve- te –jäätmed jms) jaotamine korteri vahel ja maksete kogumine. Seoses eeltooduga palume osa võtta korteriomanikel korter- majade üldkoosolekust, mida kutsub kokku valla kommu- naalteenuste OÜ Torma Soojus ja kiirustada korteriühistute moodustamisega.

Vallavalitsus

Õnnitleme jaanuari- ja veebruarikuu juubilarid!

Kilja Kask	02.02.1916
Leili Luu	02.02.1937
Jüri Rosin	05.02.1937
Faina Reinikujas	18.02.1935
Vilma Pöder	27.02.1932
Ene Palmiste	03.02.1942
Havri Rehand	07.02.1942
Margitta Schlieffe	
Geb. Ferdinand	07.02.1942
Milvi Lääs	19.02.1942
Ilja Põdra	26.02.1942
Salvi Lill	12.01.1947
Mare Kruutmann	13.01.1947
Ada-Maie Kasehan	18.02.1947

14.05.2017 algusega kell 10.00

JAKOBSONI TALUPÄEV
Torma vallas Vaiatu pargis

Laadalis ootame kaupleva taimede ja isikutega, taluõudanguga, kunsti ja käsitööga, toidu- ja tööstuskaupadega.

Info ja laadakohtade broneerimine vaiutukyla@gmail.com või telefonil 53434742

10. JA 11. MÄRTSIL 2017 TOIMUB TORMA VÕIMLAS

XVI VILMA MÖTTE MALESIKURNIIR
VÕRKPALE

OSALEVAD: 10.03.17 KELL 12.00 11.03.2017 KELL 11.00

U-14 TÜDRUKUD VETERANIDE SEGAVÕISTKONNAD
SK TORMA SPORT, SK DUO, JÕGEVA, PÕLTSAMAA, KUNDA, KATOLIKU SK, LÄHTE, VILJANDI, SK TORMA SPORT, JÕGEVA SERV ÜLENURME

Jäätmete sorteerimisest ja äraandmise võimalustest

Aastaid on räägitud jäätmete sorteerimisest. Selleks on loodud üle Eesti pakendikogumisvõrgustik, väiksemaid jäätmekogumiskohti ning jäätmejaamasid. MTÜ Ida-Eesti Jäätmehoolduskeskus piirkonnas on olemas mitmeid jäätmekogumiskohti, pakendikonteinerid, kasepää jäätmejaam ning Torma prügila.

Torma vallas on olemas segapakendikonteinerid, vanapaberikonteinerid ning Torma prügila.

Jäätmeseadusest tulenevalt peavad kõik elanikud panustama liigiti kogumisele. Ei piisa ainult kodus jäätmete sorteerimisest, vaid kindlasti tuleb sorteerida ka töökohal. Keskkonnaministri määrus nr 4, "Olmejäätmete sortimise kord ning sortitud jäätmete liigitamise alused", mis võeti vastu 2007. aastal. Määruses on välja toodud liigiti kogutud jäätmete nimekiri, mida tuleb olmejäätmete sortimisel tekked kohas liigiti koguda.

ladestada prügilasse. Need tuleb koguda teistest jäätmetest eraldi ja kompostida olemasolevatel kompostimisväljakutel või teistes jäätmelaba omavates jäätmekäitluskohtades. Kui inimene soovib, võib ta ka aiurngas kompostida.

Selleks peab teadma: aia- ja haljastusjäätmeid võib kompostida lahtiselt aunas ning toidujäätmeid võib kompostida selleks ettenähtud kinnistes kompostrites või lahtistes kompostiaunades oma kinnistu piires.

Kompostimisel tuleb biolagunevad jäätmed ladustada tervisele ja ümbruskonnale kahjutult nii, et see ei soodustaks kahjurite levikut. Komposti ei tohi panna jäätmeid, mis muudavad komposti taaskasutuskõlbmatuks.

Vähemalt tuleb liigiti koguda: **Paber ja kartong** – vanapaber, ajalehed, vihikud, paberkotid jne. Näiteks pehme paber (ninanuuskamise paber, paberist munakarbid jne) – need kuuluvad kas olmeprügi või biojäätmete hulka. Kindlasti ei tohi neid panna vanapaberi või pakendikonteinerisse. Samuti ei kuulu taapeet vanapaberi – või pakendikonteinerisse. Taapeet tuleb panna olmeprügikonteinerisse. Keskkonnaamet tuletab meelde, et paberi ja kartongi puhul tuleb eelistada nende taaskasutamist põletamisele. Vanapaberikonteinerid asuvad Torma, Sadala ja Tõikvere jäätmekogumispunktides. **Paber- ja kartongpakendeid** saab panna segapakendeid konteinerisse, mis asuvad valla erinevates piirkondades.

Plastid – on näiteks ämbrid, mänguasjad, plastnõud jne. Hetkel on võimalik viia Torma prügilasse.

Metallid – metallijäätmed kogutakse muudest jäätmetest eraldi, võimalik anda üle vastavat tegevusluba omavale vanametalli kokkustajale või viia Torma prügilasse.

Klaas – on näiteks tarbeklaas (vaas, klaasist kann või riulid jne). Klaas tuleb tekked kohas eraldi koguda muudest jäätmetest ja anda üle lähimesse nõuetekohasesse jäätmekäitluskohta (Torma prügila) või vastavat jäätmelaba omavale ettevõttele.

Biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed – piirkonna haljasaladel tekkivaid aia- ja haljastuse biolagunevad jäätmeid (taimed, rohi, lehed, oksad ja muud) ei ole lubatud

kompostinõud ja -aunad peavad paiknema naaberkiinnistust vähemalt 3 meetri kaugusel, kui naabrid ei lepi kokku teisi, vähemalt 10 meetri kaugusel kaevust. Heitvee kogumiskäevu omanik peab tagama selle korrasoleku, veepidavuse ja õigeaegse tühendamise. Heitvee setteid ei tohi kodumajapidamises kasutada komposti valmistamiseks ega laotada pinnasele.

Bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastusjäätmed – pinnas, kivid ja muud bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastusjäätmed. Need tuleb tekked kohas eraldi koguda ja anda üle nõuetekohasesse jäätmekäitluskohta (Torma prügila) või vastavat jäätmelaba omavale ettevõttele.

Pakendid – paber- ja kartongpakendid (pappkastid ja -karbid, paberkotid, lainepapp jne), plastpakendid (tarbe- ja toidukauba plastpakendid, joogipudelid, kilokott jne), metallpakendid (karastus- ja vähealkohoolised joogid, konservid jne), komposiitpakendid (mittegaasilised karastusjoogid, mahlad ja piimatooted), klaaspakendid (alkohoolised- ja karastusjoogid, purgid jne) ja tekstiilpakendid saab panna segapakendikonteineritesse valla erinevates piirkondades.

Puit – põletada võib ainult puhat puitu. Kemikaalidega töödeldud puidu korral on tegemist puidujäätmetega, mida ei tohi põletada. Need tuleb viia Torma prügilasse.

Tekstiil – rõivad ja tekstiil. Vanad rõivad (korralikud) viia võimalusel taaskasutuskuskesse või jagada korralikke riideid sõpradele, tuttavatele või võtta ühendust sotsiaaltöötajatega, et teada saada, kas on abivajavaid peresid, kellele saaks anda korralikke riideid, mööblit, nõusid jne.

Suurjäätmed – mööbel,

Kinkeraamat "Pisike puu"

Hea lapsevanem! Eesti Lastekirjanduse Keskus koostöös Kultuuriministeeriumiga on välja andnud raamatu "Pisike puu". See on beebiraamat, mis on mõeldud kingitusena 2015.-2018. aastal Eestis sündinud ja sündivatele lastele. Kinkeraamatu eesmärk on toetada laste lugemishuvi ja väärtustada eesti lastekirjandust. Raamatusse "Pisike puu", mille nimi tuleneb Ott Arderi samanimelisest luuletusest, mis on ühtlasi ka raamatu nimiluuletus, on nopitud luuletusi ja jutte tuntuud ning armastatud eesti lastekirjanike loomingust. Siin on nii vanu, mitmele põlvele armsaks saanud kui ka päris uusi lugusid, sekka mõned muinasjutud ja liisusalmid, mille seovad tervikkuks kunstnik Catherine Zaripi võrra-

tud pildi. Raamat on kokku pandud nii, et see puudutaks igahüü – nii raamatu ettelugejat, pisikest kuulajat kui ka noort lugejat. Torma vallas 2016. aastal sündinud laste vanemad saavad raamatud kätte Torma ja Sadala raamatukogudest.

voi soetab turustajalt samalaadse seadme. Turustaja on kohustatud oma müügikohas, mille müügipind on vähemalt 400 m², tasuta tagasi võtma väikeseid elektroonikaromusid, mille ükski väline mõõde ei ületa 25 cm, sõltumata sellest, kas kasutaja ostab uue sama liiki seadme või kas selle müügikohas müüakse sellist liiki seadmeid.

Turustaja ei ole kohustatud oma müügikohas vastu võtma saastunud elektroonikaromu. Sellised seadmed tuleb viia Torma prügilasse.

Muud ohtlikud jäätmed – (nt leelised, happed, lahustid, pestitsiidid jne) tuleb koguda teistest jäätmetest eraldi ning viia Torma prügilasse. Siiani on Torma vallas toimunud aastast korra ohtlike jäätmete kogumirring, mida on läbi viidud koostöös SA Keskkonnaministeeringu Keskkonnainvesteeringute Keskusega.

Tulemete veelkord meelde – Rehve on võimalik ära anda Rehviringluse koostööpartnerile Jõgeva linnas Kaldes OÜ-le, Põltsamaa linnas Rail Auto OÜ-le ning Mustvee linnas Revan OÜ-le vastavalt nende üleandmise tingimustele. Tasu eest võib rehve vastu Torma prügila.

Jäätmete põletamine – Majapidamises tekib ikka aeg-ajalt jäätmeid, millest tihti soovivatse vabaneda põletamise teel. Oluline on teada, et keskkonnakaitselisel alusel on aksepteeritav vaid töötlemata/immutatama puidu põletamine. Kõikide teiste jäätmete, eriti plastide põletamine on ümbritsevat keskkonda kahjustav ja seega keelatud. Ehitusjäätmed tuleb viia ise Torma prügilasse. Torma vallas korraldatud jäätmeveo piirkonda teenindab AS Ragn-Sells.

TEADE
Vallale kuuluvate korterite kasutajatele

Torma vallale kuulub korterimajades mitmeid kortereid, mida on andnud vallavalitsus elanikele üürile. Enamuses on nende korterite kasutajad juba pikaajalised üürnikud. Vallavalitsus on arutanud korterite võõrandamist otsustuskorras korterite kasutajate nende poolt esitatud avalduste alusel.

Kui korterite kasutajad ei avalda soovi korteri ostuks **hiljemalt 20. märtsiks 2017**, kavandatakse korterid võõrandada avaliku enampakkumise korras, millest saavad osa võtta ka isikud, kes ei kasuta korterit üürilepingu alusel.

Vallavalitsus

RAKVERE TEATRI

SEE KÕIK ON TEMA
ANDREI IVANOV

Lavastaja HELEN REKKOR
Kunstnik MAARJA PABUNEN
Videokunstnik ALYONA MOVKO
Tõlkija TIIT ALTE
Osades TIINA MÄLBERG, IMRE ÖUNAPUU

3. märtsil kell 19.00
Sadala Rahvamajas

rakevener.ee

Müüa lõhutud küttepuid pikkusega 40 cm (kuiv), hind 35 eur/rm ja 50 cm (märg), hind 28 eur/rm. Tel. 5344 2621.

Hauaplatsidele kasutajate registreerimine

Plats tuleb registreerida kõikidel kasutajatel (Kalmistuseadus § 9 punkt 13, § 11 punkt 3), kes seda ei ole viimase nelja aasta jooksul kalmistavahi juures teinud. Platsile registreeritakse üks kasutaja.

Saab registreerida – Torma kalmistu kodulehel www.kalmistud.ee/Torma-kalmistu-2, Torma E-teenused, Platsi avaldus.

Torma vallavalitsuses Kooli tee 25 Torma alevik
15. märts 2017 8.00-16.00, 20. aprill 2017 8.00-16.00, 2. mai 2017 8.00-16.00, 26. mai 2017 8.00-16.00